

Szorítsuk vissza a természeti erőforrások felhasználását!

Miért olyan fontos egy koalíciót létrehozni ezen cél eléréséért?

Budapest, Magyarország – az elmúlt több mint 60 évben az ember sokkal nagyobb hatással volt a környezetre, mint valaha. A világ népességnövekedésének és a túlzott mértékű fogyasztásnak köszönhetően egyre növekszik az emberi hatás a természet erőforrásainak kimerítésére. Ez visszafordíthatatlan károkat idézhet elő. A veszélyt felismerve, a CEEweb a Biológiai Sokféleségért egy koalíciót hív össze, amely a természeti erőforrások fenntartható felhasználásának elérését tűzi zászlajára.

A hihetetlen mértékű gazdasági növekedés, mely növekvő erőforrás-kiaknázáson alapszik, nem folytatódhat örökké egy olyan véges rendszerben, amelyben élünk. A Föld eltartókéességét már a hetvenes években túlszárnyaltuk. Azóta az emberiség tovább lőtt a célon, azaz az emberek gyorsabban használják fel a természeti erőforrásokat, mint azok regenerálódhatnak. Más szóval, a jövő generációinak erőforrásait emésztyük fel.

A fenntarthatatlan erőforrás-felhasználás hatását már a gazdasági, környezeti és társadalmi problémák növekvő számában is lehet érzékelni: az erőforrás-kimerítés és a szűkös erőforrások egyenlőtlen felhasználása miatti gazdasági feszültségek; a klímaváltozás és a biodiverzitás csökkenése, de a légszennyezés miatti egészségügyi problémák is ide sorolhatók.

A gazdasági, környezeti és társadalmi problémák újraregenerálódnak addig, amíg az erőfeszítések nem az erőforrás felhasználás korlátozására irányulnak.

Eddigi ternek - kényszermegoldások virágkora

A jelenlegi helyzet azt mutatja, hogy az érintettek gyakran hajlamosak a szektorális rendszeren belül a szektorális problémákra koncentrálni és kényszermegoldásokat alkalmazni. Gazdasági vezetők stratégiákat dolgoznak ki, hogy megfékezzék az erőforrások kimerítését; környezetvédők kisebb-nagyobb földterületeket természetvédelmi területekként jelölnek ki, hogy megmentsek a terület természeti értékeit; érintett döntéshozók a közlekedési és ipari szennyezést korlátozzák, hogy megvédjék az emberek egészségét és a bolygó klímáját.

A különböző háttérrel és érdeklődési körrel rendelkező döntéshozók gyakran nem vesznek tudomást a csupán látszólag összefüggéstelen problémák közötti nagyszámú összefüggésekről és kapcsolatokról. Ezért nem mélyülnek el ezen problémák megvitatásában és összefüggéseiben. Ez rövid távú megoldások kidolgozásához és alkalmazásához vezet csupán ahelyett, hogy a jövőre koncentrálna teljes körű megoldásokat próbálnának meg kialakítani.

A legjobb módja, hogy megoldjuk a problémákat – szorítsuk vissza az erőforrás-felhasználást'

A CEEweb meg van győződve arról, hogy a jelenleg szerteágazó problémák hatékony és hosszú távú megoldása akkor lehetséges, ha képesek vagyunk a probléma gyökerét felismerni, és készek vagyunk annak kezelésére. Véleményünk szerint alapvető, hogy a problémákon túl nézzünk és felismerjük a mögöttük rejtőző hajtóerőket.

A **szerkezeti hajtóerők** – úgy mint a termelési és fogyasztási mintázatok, a városiasodás, infrastruktúrák terjedése – élőhely-degradációt vagy a természeti erőforrások kiaknázását okozzák, közvetlenül pedig környezetvédelmi problémákhoz, például légszennyezéshez

vezetnek. Ezeket a hajtóerőket olyan **intézményi hajtóerők** határozzák meg, mint a jelenlegi törvényhozási és gazdasági szabályozó rendszerek, melyek engedik, hogy a nemzeti örökség elvesztését ne kompenzálják. Ennek folyománya, hogy a sok energiát igénylő termékek és szolgáltatások virágkorát éljük, mivel a természeti erőforrások bőségesek és korlátlanul hozzáférhetőek ellentétben az emberi munkával. Az intézményi hajtóerők a **kulturális hajtóerőkön** alapszanak, mint például a társadalom által képviselt értékek. Ezen értékek között a legdominánsabb az anyagi javakban valamint a GDB folyamatos növekedésében való hit más javak kárán, mint például az egészséges környezet, a boldogság vagy a biztonság. Mindhárom hajtóerő (szerkezeti, intézményi, kulturális) komplex szerkezetének elemzése azt mutatja, hogy az erőforrás-felhasználás visszaszorításának bevezetése megváltoztatná a folyamatot. Egyrészt a korlátozásoknak köszönhetően a természeti erőforrások globálisan szűkössé válnának, amely alacsony energiaigényű termékek és szolgáltatások elterjedéséhez vezetne. Ez nemcsak a környezetre ható nyomások csökkenését vonná maga után, hanem pozitív társadalmi következményekkel is járna az emberi munkaerő újratejedése miatt. Emellett az emberek kevesebb energiát használnának fel a helyben gyártott áruknak köszönhetően, továbbá jobban értékelnék a környezetet.

Megérett az idő! - Erőforrás-felhasználás korlátozásáért küzdő koalíció létrehozása

Az erőforrás-hasznosítás hatékonysága jelenleg szerepel az európai politikai prioritások között. A CEEweb üdvözi ezen kezdeményezést, azonban hangsúlyozza, hogy ezt az erőforrás-felhasználás korlátozásával kellene kiegészíteni azért, hogy elkerüljük a Jevons paradoxot. Ez a paradox azt jelenti, hogy a növekvő hatékonysággal járó előnyöket felemészti az erőforrás iránti növekvő igények. Ennek tükrében, a CEEweb eltökélten hiszi, hogy az erőforrások túlzott felhasználásának megoldása érdekében szigorú szabályozásokra lenne szükség. Emellett olyan jelzőrendszereket kéne kiépíteni, amelyek mérik az eredményességet. Szeretnénk, ha 2012-re minden egyes döntéshozó felismerné, hogy az erőforrás-felhasználás visszaszorítása nélkülözhetetlen, és 2014-re kellő intézkedések megtételét reméljük.

Tisztában vagyunk olyan szakemberek részvételének fontosságával, akik a folyamattal kapcsolatos különböző környezeti, társadalmi és gazdasági területeket irányítják, ezért céloztuk meg az erőforrás-felhasználás iránt érdeklődő európai érintettek koalíciójának megalapítását. A problémák megoldásáért tett jelenlegi intézkedések megbuktak, mert nem volt elég összeköttetés a különböző szervezetek között. Véleményünk szerint több figyelmet kell fordítani a látszólag összefüggéstelen problémákra. Célunk az, hogy egy olyan hálózatot építsünk, ahol meg tudjuk osztani tapasztalatainkat, közös nyelven beszélünk és több teljes körű intézkedést viszünk véghez. Ez lehetővé tenné számunkra, hogy nagyobb hatást gyakoroljunk politikai folyamatra európai és globális szinten is.

Mi következik?

A CEEweb a Biológiai Sokféleségért szervezi a november 3.-án Magyarországon megrendezésre kerülő **Resource Cap Coalition** elnevezésű találkozót. A találkozó fő célja, hogy összegyűjtsük a kezdeményezésben érdekelt érintetteket, és megvitassuk a különböző szemléleteket, ezidáig tett intézkedéseket és nagyszabású ötleteket. Ez a találkozó döntő fontosságú lesz a koalíció következő lépéseinek és tevékenységeinek megtervezésében. Többek között szó esik az erőforrás-felhasználás csökkentését népszerűsítő közös európai kampányt részleteinek átbeszélésére, amely keretében a koalíció alap gondolatát döntéshozók és már érintettek között nagymértékben népszerűsíti 2011-ben.

A CEEweb a Biológiai Sokféleségért

A CEEweb a Biológiai Sokféleségért civil szervezetek nemzetközi hálózata Közép-Kelet-Európában. A CEEweb küldetése a biodiverzitás megőrzése a fenntartható fejlődés elősegítésén keresztül.

További információért az alábbi elérhetőségeken érdeklődhet:

Kiss Veronika, program koordinátor, CEEweb a Biológiai Sokféleségért,
kiss@ceeweb.org, + 36 1 398 0135

Herman Judit, kommunikációs koordinátor, CEEweb a Biológiai Sokféleségért,
hermanj@ceeweb.org, + 36 1 398 0135